

KARTY RIZIKOVÝCH SITUACÍ LAGRIS

3. až 5. třída ZŠ

Obsah

METODICKÉ POKYNY.....	1
KONTAKT S RIZIKOVÝMI PŘEDMĚTY: NEZNÁMÝ OBSAH LAHVÍ.....	2
KONTAKT S RIZIKOVÝMI PŘEDMĚTY: KRABICE S LÉKY.....	3
KONTAKT S RIZIKOVÝMI PŘEDMĚTY: CHEMIKÁLIE V DOMÁCNOSTI, DÍLNĚ NEBO NA CHATĚ.....	4
KONTAKT S RIZIKOVÝMI PŘEDMĚTY: SBÍRÁNÍ PLODŮ V PŘÍRODĚ.....	5
KONTAKT S RIZIKOVÝMI PŘEDMĚTY: MALÉ PŘEDMĚTY.....	6
KONTAKT SE ZVÍŘATY: KONTAKT SE PSY.....	7
KONTAKT S RIZIKOVÝMI OSOBAMI: POZOROVÁNÍ CIZÍM MUŽEM, NABÍDKA SLADKOSTÍ.....	8
KONTAKT S RIZIKOVÝMI OSOBAMI: LÁKÁNÍ DO AUTA / ÚNOS.....	9
PSYCHOHYGIENA PŘI POUŽÍVÁNÍ ELEKTRONIKY: TABLET – HRY A INTERNET.....	10
RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ V KYBERPROSTORU: SDÍLENÍ FOTOGRAFIÍ A VIDEÍ.....	11
RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ CYKLISTY: OHROŽENÍ SEBE.....	12
RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ CYKLISTY: OHROŽENÍ OSTATNÍCH.....	13
OCHRANNÉ PRVKY PŘI SPORTECH: KOLO, KOLOBĚŽKA A DALŠÍ.....	14
OCHRANNÉ PRVKY PŘI SPORTECH: VODNÍ SPORTY.....	15
RIZIKOVÉ SITUACE V DOMÁCÍM PROSTŘEDÍ: OTEVŘENÝ OHEŇ V DOMÁCNOSTI.....	16
RIZIKOVÉ SITUACE V DOMÁCÍM PROSTŘEDÍ: RIZIKO PÁDU.....	17
RIZIKOVÉ SITUACE V DOMÁCÍM PROSTŘEDÍ: RIZIKO OPAŘENÍ A POPÁLENÍ.....	18
OCHRANNÉ PRVKY PŘI SPORTECH: ŠERM.....	19
KONTAKT SE ZVÍŘATY: BODAVÝ HMYZ A JEDOVATÁ ZVÍŘATA.....	20
KONTAKT S RIZIKOVÝMI OSOBAMI: V KYBERPROSTORU.....	22
OCHRANNÉ PRVKY PŘI SPORTECH: ZIMNÍ SPORTY.....	24
ODPOVĚDNOST DOSPĚLÉHO A ODPOVĚDNOST DÍTĚTE V RIZIKOVÝCH SITUACÍCH.....	26

PEDAGOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

ZNALECKÝ ÚSTAV BEZPEČNOSTI
A OCHRANY ZDRAVÍ, z.ú.

T A
Č R

Karty rizikových situací Lagris byly
vytvořeny s podporou Technologické
agentury ČR v rámci Programu ÉTA.

„Toto dílo podléhá licenci
[Creative Commons BY 4.0 International.](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)“

Metodické pokyny

Vážené učitelky, vážení učitelé,

Karty rizikových situací jsou součástí souboru edukačních materiálů vytvořených v projektu Lagris, který se zaměřil na analýzu a podporu kompetencí dětí a žáků v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Karty rizikových situací mohou být využity samostatně pro práci s určitým tématem ochrany zdraví žáků – v návaznosti na konkrétní vzniklé rizikové situace, s nimiž se při vzdělávání setkáváme nebo na které chceme žáky připravit. Edukační materiály Lagris můžeme využít také v rámci projektového vzdělávání.

Na prvním stupni základní školy můžeme s kartami a dalšími edukačními materiály Lagris pracovat v rámci prvouky. Primárně jsou edukační materiály Lagris navrženy pro projektovou výuku a projektové dny na 1. stupni ZŠ. Karty jsou k dispozici pro mladší (1.–2. třída ZŠ) a starší žáky (3.–5. třída ZŠ). Pokrývají shodná témata v obou věkových skupinách, a proto je možné ve třídách pracovat na podobné tematice a následně vytvořit ve škole příležitosti pro vrstevnické učení. Jako příklad pro učitele, jak takovou výuku realizovat, slouží Cykly Lagris. Cykly Lagris pokrývají vybraná témata a jsou vhodné pro projektové dny, neboť mezipředmětově integrují vzdělávací obsahy a konkrétní témata ochrany zdraví a bezpečnosti rozpracovávají pro 1., 3. a 5. třídu ZŠ.

V rodině se děti učí základům ochrany svého zdraví. Karty Lagris mohou pomoci rodičům mluvit s dětmi o bezpečnosti tak, aby děti mohly porozumět nebezpečím a rizikovým situacím, které je každý den obklopují. V průběhu 1. stupně ZŠ se žáci postupně osamostatňují a potřebují se naučit sami pohybovat v dopravě, ve veřejném prostoru, reagovat v různých situacích při cestě ze školy, na kroužky apod. Velkým tématem je bezpečné používání technologií, ochrana identity i psychického a emocionálního zdraví dětí při pohybu v kyberprostoru. Řada rodičů si množství rizik, kterým jsou vystaveny děti na internetu a na sociálních sítích, ani neuvědomuje a ocení podporu školy v této oblasti.

Žáci prvního stupně základní školy se již většinou orientují v základech ochrany svého zdraví, přičemž zdraví chápeme v holistickém pojetí – tedy zdraví fyzické, psychické, emoční i sociální. V pedagogické práci proto vycházíme ze zkušeností žáků, které chceme spolu s nimi reflektovat a hledat otázky, kterým se společně budeme věnovat, a problémy, které potřebujeme řešit. Zvláště v oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti chceme vést žáky k uvědomění toho, že jsou to primárně oni sami, kdo se potřebují učit nést odpovědnost za své chování a chránit sebe i druhé. Žáky chceme podporovat tak, aby dokázali jednat sebevědomě v různých životních situacích, ale současně si uvědomovali hranice svých možností a oblastí, v nichž se ještě potřebují dále rozvíjet.

Právě v oblasti zdraví a bezpečnosti se snažíme, aby se žáci učili reflektovat chování (vlastní i druhých), aby identifikovali otázky, hledali strategie k jejich řešení a formulovali vhodné podoby reakcí. Z tohoto důvodu můžeme využít karty jako:

Východisko tématu – vizualizace problému, který budou žáci společně dále řešit ve skupinách, a následně v reflexi skupinové práce formulovat souhrn řešení.

Podklad pro skupinovou či individuální práci a její reflexi – karty pokrývají vždy více témat z jedné oblasti (např. kontakt s rizikovými osobami, prostředím, zvířaty apod.). Žáci mohou řešit rozdílné situace paralelně ve více skupinách a následně v reflexi porovnat a shrnout své návrhy. Jednotlivé skupiny žáků si mohou řešení kontrolovat navzájem bez asistence učitele. K samostatnému ověření řešení slouží vyplněné karty, které mají umožnit žákům aktivní učení, aniž by zpětnou vazbu či korekci návrhů inicioval přímo učitel.

Věříme, že edukační materiály Lagris podpoří rozvoj kompetencí dětí a žáků v oblasti ochrany jejich zdraví a bezpečnosti. Umožní nám spolupráci mezi rodinou a školou, mezi jednotlivými třídami i učiteli a poskytnou potřebné informace i náměty pro pedagogickou práci.

TECHNICKÝ POKYN PRO TISK KARET RIZIK:

Karty rizikových situací pro 3. až 5. třídu jsou jednostranné s výjimkou poslední, kterou je potřeba vytisknout oboustranně (proto je nakonec). Ve vyplněné verzi jsou jednostranné karty rizik až do strany 20, od této strany (včetně) jsou již karty rizik oboustranné.